

STANOVISKO

ODBORU CENTRÁLNÍ HARMONIZAČNÍ JEDNOTKA Č. 20/2026

(PŮVODNĚ STANOVISKO CHJ Č. 4/2025)

DOTAZ

Jak provádět předběžnou řídicí kontrolu před schválením operace v souvislosti s rezervací peněžních prostředků ve státním rozpočtu?

SEZNAM SOUVISEJÍCÍCH PŘEDPISŮ A MATERIÁLŮ

INTERPRETOVANÝ PRÁVNÍ PŘEDPIS	zákon č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí (dále „zákon o řízení a kontrole veřejných financí“)
DALŠÍ PŘEDPISY A MATERIÁLY	zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále „rozpočtová pravidla“)

ODPOVĚĎ

Předběžná řídicí kontrola před schválením operace je prováděna před vznikem právního důvodu pro výdej peněžních prostředků státního rozpočtu v čase, kdy lze ovlivnit parametry připravované operace. Na provedení předběžné řídicí kontroly před schválením operace navazuje provedení rezervace podle rozpočtových pravidel. Rozpočtová pravidla stanoví, že rezervace peněžních prostředků musí být provedena nejpozději před vydáním peněžních prostředků státního rozpočtu.

Předběžná řídicí kontrola před schválením operace musí s ohledem na zásady řízení a kontroly veřejných financí proběhnout nad celou hodnotou připravované operace, a to bez ohledu na to, zda se předpokládá čerpání v průběhu příslušného rozpočtového roku nebo i v letech následujících. V případě, kdy v čase provádění

předběžné řídicí kontroly před schválení výdajové operace (např. před vyhlášením veřejné zakázky) nejsou výdaje v potřebné výši zahrnuty v rozpočtu, může správce rozpočtu stanovit pro provedení operace omezující podmínky.

ODŮVODNĚNÍ ODPOVĚDI

Zákon o řízení a kontrole veřejných financí upravuje povinnost provádět předběžnou řídicí kontrolu u všech plánovaných a připravovaných operací. Proto podléhá jak vyhlášení veřejné zakázky, tak i uzavření smlouvy, jakožto operace, schvalovacímu postupu řídicí kontroly. V rámci předběžné řídicí kontroly před schválením operace je připravovaná operace ověřována správcem rozpočtu a schvalována příkazcem operace podle ustanovení § 12 zákona o řízení a kontrole veřejných financí.

Příkazce operace výdajovou operaci podle ustanovení § 12 odst. 2 zákona schválí, pokud je nezbytná k zajištění úkolů, záměrů a cílů orgánu veřejné správy, v souladu s právními předpisy a zásadou řádného finančního řízení, v souladu se schváleným rozpočtem, programy, projekty, uzavřenými smlouvami rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky a pravidly pro financování činnosti orgánu veřejné správy, jsou ošetřena související rizika a operace je doložena správnými a úplnými podklady.

V rámci schvalovacího postupu předběžné řídicí kontroly před vznikem závazku dále povinně vystupuje správce rozpočtu, který ověřuje, zda je výdajová operace v souladu se schváleným rozpočtem, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo rozhodnutími o nakládání s veřejnými prostředky a odpovídá pravidlům pro financování činnosti orgánu veřejné správy. Správce rozpočtu dále prověřuje rozpočtová rizika, která se při uskutečnění operace mohou vyskytnout, zejména v souvislosti s dopadem uskutečnění operace na zdroje financování činnosti orgánu veřejné správy použitelné v příslušném rozpočtovém období a s potřebou zajištění zdrojů pro financování činnosti tohoto orgánu v navazujícím rozpočtovém období (viz ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o řízení a kontrole veřejných financí ve spojení s ustanovením § 22 rozpočtových pravidel).

Výše uvedené znamená, že v případě, kdy v čase schvalování budoucí výdajové operace (např. vyhlášení veřejné zakázky) nejsou výdaje v potřebné výši zahrnuty v rozpočtu, může správce rozpočtu stanovit omezující podmínky provedení výdajové operace. Omezující podmínkou realizace výdajové operace v tomto případě bude zajištění peněžních prostředků před provedením rozpočtově nezajištěného výdaje (ustanovení § 22 rozpočtových pravidel), kterou správce rozpočtu písemně uplatní při schválení operace.

Rozpočtová rizika, která jsou s financováním připravované operace spojena, však musí být v každém jednotlivém případě řádně posouzena, vyhodnocena a případně k nim musí být přijata odpovídající opatření. Smyslem této povinnosti je zamezit situacím, kdy orgánu veřejné správy vznikne závazek, který v okamžiku jeho splatnosti nebude schopen finančně pokrýt v rámci svého rozpočtu. Jelikož související rizika mohou v různých případech

dosahovat různé významnosti, tedy jak z hlediska pravděpodobnosti výskytu, tak z hlediska dopadu, nelze a priori prostřednictvím právní úpravy stanovit konkrétní opatření. Ta musí být přijímána s ohledem na všechny relevantní souvislosti, které podle charakteru vyhodnocuje příkazce operace podle ustanovení § 12 odst. 2 písm. f) zákona o řízení a kontrole veřejných financí a správce rozpočtu podle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o řízení a kontrole veřejných financí. Z důvodu snížení rozpočtových rizik by před schválením výdajové operace správcem rozpočtu měl orgán veřejné správy písemně určit, jakým způsobem bude zajištěno krytí schvalovaných výdajů.

Z ustanovení § 34 odst. 4 rozpočtových pravidel vyplývá, že před vydáním peněžních prostředků státního rozpočtu rezervuje organizační složka státu příslušná k platbě předpokládanou výši peněžních prostředků ve svém rozpočtu, a to v rozsahu třídění daného rozpočtovou skladbou. Z pohledu rozpočtových pravidel tedy postačuje, pokud budou potřebné peněžní prostředky k dispozici ve chvíli, kdy je nutné uskutečnit platbu. Zároveň lze doporučit, aby v případě realizace víceleté smlouvy bylo výše uvedené promítnuto do střednědobého výhledu státního rozpočtu (ustanovení § 4 rozpočtových pravidel), v němž by bylo zohledněno očekávané finanční plnění v dalších letech.

Překračuje-li realizace víceleté smlouvy horizont střednědobého výhledu státního rozpočtu, je nutné plně respektovat parametry schválené v dokumentaci daného programu (tzn. dodržet stanovené celkové výdaje programu). V těchto případech pak platí, že orgán veřejné správy má povinnost do návrhu rozpočtu na další rok(y) zahrnout předpokládané výdaje vyplývající z již uzavřené smlouvy.

V souladu s výše uvedeným je nutné odkázat na ustanovení § 45 odst. 2 rozpočtových pravidel, které stanovuje, že organizační složka státu může prostředky čerpat jen do výše závazných ukazatelů stanovených jí zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly v rámci rozpočtu kapitoly a v souladu s věcným plněním. Je však stanovena výjimka pro případ, že jsou provedena rozpočtová opatření, která umožní překročit závazné ukazatele (ustanovení § 24 nebo § 25 rozpočtových pravidel) nebo jsou k překročení závazných ukazatelů použity nároky z nespotřebovaných výdajů (ustanovení § 47 nebo § 47a rozpočtových pravidel).